

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Terret corripere sicut D. Hieronymum; at actus est amoris, & qui illum exhorret, peribit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

capellis, seu furiis, illos in modum euibrando
 ciuitatis, vt in illam decedentes ciuium di-
 riuant, eueriant, collidantque domos. Imo Rex
 nollet inclitus Iacobus Conquistor de seipso
 scribit, hoc vltim iussu artificio, vt fundis
 maioribus, quas balistis ligneis explodebant in
 alium lapides emitteret posterofissimos, qui de-
 cidentes, in vrbem seu locum obsessum, horri-
 bilem in domibus, locoque stragem edebant.
 Quinimo & in ipso Hieremia legimus, hac ar-
 te sibi perualuile Nabuchodonosor dum obfi-
 deret Hierusalem, antequam illam sibi subice-
 rat, vt notat I. yranus expendens illa Hieremix
 verba: *Ad domus Regis Iuda, que destructa sunt.*

Hoc tibi faciendum incumbit, vt illos euin-
 cas peccatores, non aliquem corripere in parti-
 culari, sed cordis viscibus magni ponderis
 glandem seu lapidem emibrans, orationem
 nempe feruentissimam caelum versus, affectu
 Deum roges tenuerrimo pro eorum conuersione:
 sic enim sic i possit, vt eorum alieni ad sa-
 lutem prodesset sempiterna. Hoc valuit strata-
 gemare D. Stephanus, multitudinem, saepeque
 hostium circumcinctus, qui cordis sui diuinitem
 dentium stridore declarabant: *Stridebant denti-
 bus in eum.* Eorum stridore salutem inuidus
 athena, nec expedire iudicat, eorum impetere
 singulos, orationis suae summa vi glandem eia-
 celatur, quam proximi, charitas uehementer
 in cordis sui instrumento succendat: *Domine,
 ne statuas illis hoc peccatum.* Et in Saulum cecir-
 d i, quem ex ratione Deus conuertit, & ex ho-
 ste crudelissimo, in fidelissimum ac securissi-
 mum suorum mutauit amicum: *Si Stephanus
 non orasset, Ecclesia Paulum non haberet, an D.
 Augustinus.* Hanc Stephanus proxim a suo ac
 nostro dederat Magistro, quanto etiam con-
 fixus rebellium agminibus circumvallatus ini-
 micorum, ex illa magistrali carbera non illos
 seu singillatim, seu in communi reprehendit,
 sed e diuino suo pectore lapidem potentissi-
 mum, caelum versus vibant orationis, ad
 Patrem suum aeternum illum dirigendo: *Pater
 dimitte illis hoc.* Et supra eorum multos ceci-
 dit, qui grauissimam suam detestati malitiam,
 cuius se reos agnoscebant, in domos suas re-
 uertebantur peruentientes peccata sua. Hoc quoque
 tibi faciendum suadeo, vt communiter Deo,
 feruentius pro peruenientibus supplices peccato-
 ribus, vt aiebat D. Paulus, de conuersionibus
 illis loquens Iudaeis: hortabatur enim, vt pro
 illis in communi Deum obsecrarent: *Frater,
 voluntas cordis mei & obsecratio ad Deum fit pro*

illis in salutem. Et de peccatoribus idem statuit
 obduratis: *Vt respiciant a diaboli laqueis, & 2. Tim. 1.
 quo christi tenentur ad ipsius voluntatem.* Quan-
 do deuotus interer sacro, off. r illud pro pec-
 catoribus, vt per Dei gratiam a sceleribus res-
 piciant, & conuertantur. Quando solarium
 tuum euoluas, obis stationes, ad eum secedis
 oratorium, cum pro te preces fuderis, atque
 ad quos artius constringeris, etiam memento
 peccatorum, Deum deprecare: per piissimam
 tuam Domine bonitatem, tot obliuitorum;
 obsecro miserere peccatorum: vtique tuae crea-
 turae sunt: sunt animae sanguine tuo empta;
 redemptaque pretioso. Potentissima est diui-
 ua tua gratia, vt rupe emolliat durissimas, &
 de titonibus inferni, caelorum faciat Seraphi-
 nos, atque de lapidibus istis filios Abrahae di-
 lectissimos.

§. II. Terret corripere sicut D. Hieronymus;
 at alius est amoris, & qui illum exhorret,
 peribit.

Leet praedicta vera sint, necessariam esse
 fiduciam futurae emendationis, intelligen-
 dum est, quod te non possis ab onere ex-
 cufare, quod hoc tibi praeepto imponitur, ob
 quamlibet suspitionem, seu timorem, quod in-
 uilis tua sit futura correptio; haec est acies il-
 la, qua cuncti seiplos timentur, hoc ancti seu-
 tumque quo se contegunt, ne moneant pecca-
 tores. Domine, quid me refert illum corripere,
 quem scio quod me detestabitur? Noni, quod
 in me sanus exiit, & hic erit operis mei fru-
 ctus: quod hostem mihi conquiesco crudelissi-
 mum, & capi alem inimicum. Respondeo, quod
 ex parte tibi consentiam, quodque tam iniquo
 recipiatur animo correptio, vt potius pecca-
 torius praedicare deberemus, vt illam placide re-
 ciperent, quam alijs, vt illam darent. Quocirca
 super hoc D. Chysostom. & D. Gregor. Nysseni
 singulares ediderunt Tractatus, hortari pecca-
 tores, benigne reciperent admonitiones, quos
 inscripserunt: *Aduersus eos, qui agre ferunt repre-
 hensiones.* Ex eadem ratione scripsit D. Augustin.
 De fraternae correptione patienter toleranda: sic
 que orditur: *Quis facile inuenitur, qui velle re-
 prehendi? Et ubi est ille sapientis de quo dictum est:
 Corripit sapientem & amabit: et* Siquae se res
 habet, nihil esse quod tam iniquo suscipiatur a-
 nimo, ac ipsa veritas, nec cui truciore in osten-
 damus vulum: tam enim verum, quam anti-
 quum

D. Avg.
 Epist. 87.
 ad Felici-
 tatem Ep.
 Rusticū,
 marrem
 & filium
 Tem. 2.

- quum est illud adagium: *Veritas odium parit.* Licet qui illam dicat, ipse sit Apostolus Paulus: cui licet adeo alicerentur Galatae ut pro eo libenter vitam suam profunderent, oculosque sibi eius gratia, eruerent: *Oculos vestros eruissetis:* illum tamen abominantur, sicutque inimici crudelissimi, eo quod illis diceret veritatem, peccantesque corripere: *Inimicus factus sum vobis, verum dicens.* Quid plura? hoc ipsum Dei filium in crucem adeptum non enim eius poterant blandè Pharisaei perferre reprehensiones: *Quisquis me interficeret: quia sermo meus non capit in vobis.* Ab illo percunctatur Pilatus: quoniam esset quod eius officium, quodue exercitium, ut nosceret, quam ob causam eum Iudaei execrarentur. Respondit ei Iesus. Meum officium est proloqui veritatem: *Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati.* Num hoc Domine officium assumpsisti? Confestim ergo videbis, quod te crucis supplicio condemnabunt. Hoc sanctum deterruit prophetam Hieremiam, ipso teste: cum etenim quodam die peccatores acius reprehenderet, tumultuque conspirant in eum: dicentes: *Persequimini eum persequamur eum,* & stricillime mandavitur carceri, quate in tantu se recollegit, ac subdixit, ut firmiter deliberaret illi valedicere totaliter officio, atque praedicationis se exercitio abdicare. Cum enim tam infansulo mihi euentu succedat alios velle reprehendete, & peccantes admonere; definitum est illud omittere: *Factus est sermo Domini mihi in opprobrium, & in derisionem tota die, & dixit: Non recordabor eius, nec loquar amplius in nomine Domini.*
- Hom. 1. in ps. 37. Varijs probatur ex plis.
- Lib. 5. c. 26 Hierem. 26.
- III. *propheta ait: Adsit mihi Dominus, exclamat D. Hieronimus Hier. quam acerba est omni hominum generi non vult reprehensio, Principibus, sacerdotibus, plebi & Pa-* alios cor- cetissimus est D. Hieron. in epist. quam egarat ripere.

ad preces cuiusdam monachi, matre eius & forori quia eum admittere in suam volebant societatem, sed & foror, matrem suam recusat, quia & haec secum habebat quosdam viros Ecclesiasticos qui licet boni, tamen materiam dabant obloquutioni, illos autem eo detinebat titulo quod rationibus suis confunderent: *Ob cassidendas facultates.* Instigit Monachus apud D. Hieron. ut illis litteras daret, utramque fraterna corripiens admonitione. Recusat opus D. Hieronymus, ut utremque praetendit obtinent, quod iam mundo ducesisset, nec se vellet mundi implicare negotijs. Replicat monachus. *Quid hoc, pater mi nonne tu ille, qui totum mundum reprehendisti? Quis hic tuus ille timor? Numquid formidolosus es: Vix illa quondam conscientia in qua multo saepe, totum orbem despicans Lucilianum quidem retulisti? Hoc dixit eo quod de Luciliano Satyro cecinit Hieronius: Quod multo saepe orbem despicuis. Omnes etenim suis Satyris acris demordebat. Respondet illi D. Hieron. *Hoc est quod me fugat, & labia dicit. D. Hieron. non sicut postquam enim arguendo crimina, factus sum eriminosus, & iuxta tritum vulgi prouevium & rogantibus & negantibus eundem, nec meos me habere credo, nec tantum, ipsique pariter in maledicta resonant, & in me psallebant, qui bibebant vinum, coactis malo, tacere didici, restus est arbitrans, ponere custodiam ori meo, & osium amittum labijs meis, quam declinare cor meum in verba malitia, & dum carpo vitia in vitium detractionis incurrere.**

Nostram graphicè descriptis conditionem ad amicus ille Iob dum ait: *Homo putredo & vermis* Prope miraculum est videre vermem, seu aneam, dentibus adeo vigere perniciosis, ut praefatiosissimam corrodit purpuram, & durissimum pertransadigat lignum, & nihilominus talis est conditionis, ut quantumlibet parum illam te tingeris, licet vel extremo tantum digiti, vel illam auctas, se opponit, & te pulvere commulcat. Talis deseriens homo. Quae lingua tam acuta, ut turpi labe inficiat, & quasi tenebris circumiectis obfuscer summas eius dignitates? qui dentes adeo corrodentes, ut nec parcat religiosi nec Ecclesiastico, nec coniugate nec viros, quos non transigant, quorum non hororem, firmaque pervadant detractores, & cum in omnes habeant, omnes cautescentur, si ipsos vel solo digito tetigeris, & vni o vel verbulo perpendentis contra te pulvere resiliat, & conpergunt abominacionibus, Satis hoc est familiare. Proinde maca sententia, haec tepestare magis nobis edo-

rit hostari peccatores vt patienter tolerent re-
prehensionibus, & velint ab alijs corrigi, quã ma-
gis vt errantes corrigant, moneantque scele-
ratos. Et verum est, quod inter alia beneficia quæ
tibi conferre potest Deus, dum delinquis, hoc
vnum eminet, si tibi mittat sicut Dauidi, quem-
dam Nachan, qui te redarguat, tibi aperiat ocu-
los, vnum quoque, idque non obsecutum, tua si-
gnum est reprobationis, non optare, nolle corri-
pientis te perferre reprehensionem.

dis reprehensionibus & conversione D. Pauli in
qua probat, quod sapiens ac prudens quis, ne, li-
cet præter rationem corrigatur, sibi nihilominus
persuadeat, hoc ex amore perficere. Pro huius
confirmatione ponderat illa Spiritus S. verba: *Prou. 12.4.*
Qui odit increpationem, insipiens est.

Secundo: quod deploratum eum censere de-
bes, qui odit correptionem, hæc ea est ratio,
quod excretur remedium, idque, quod sibi est
medicina. Censetur incurabilis ægritudo rabiet:
quia nihil magis rabido odiosum, quàm aqua,
quã tamen eius continetur remedium: illam vi-
dens, turbatur, commouetur, & in eum qui il-
lam sibi porrigit, excandescit. Illum pro deli-
cto habes, & vt talem potes æstimare quem li-
bet infirmum, tam peruersæ conditionis, vt ex
recepta medicina deterius habeat. Hoc Spiritus *Prou. 12. i.*
S. milleis affirmat locis. Modo: *Qui diligit*
disciplinam, diligit scientiam, qui autem odit in-
crepationem, insipiens est? Nunc. *Egestus & igno-*
minia ei, qui deserit disciplinam, qui autem ac-
quiescit correptioni, glorificabitur. *Hic: virum,*
qui corripientem dura cornice contemnit, repanti-
mus ei superueniet interitus, & sanitas enim non se-
quetur. *Ibi: Qui abiicit disciplinam, despicit ani-*
am suam, qui autem acquisitit increpationibus,
possessor est cordis. *Alias: Vir pestilens non amat*
eam, qui se corripit. Attende quod illi nomen tri-
buat: *Vir pestilens.*

His conformiter composuit D. Cyprian. li. *D. Cypri-
an. li. de dis-*
cipulorum de disciplina & habitu virginum, in quo
disputat de corrigendis puellis; inde verò sumit *cap. & ha-
bitu virg-*
principium, quod sancta correptio, magistra sit
virtutum, proinde qui illam exhorret magistrum
expellens, solus sine discipulis, virtutibus sci-
licet remanet, & peribit: *Est magistra virtutum,*
qua facit ad promissa caelestia, & præmia diuina
peruenire. Hanc sectari salubre est, & auersari ac
negligere, lethale. Deinde declarat quàm illam
serio nobis psalmista Regius commendat, dum
ait: *Apprehendite disciplinam, &c. ne peccatis,*
&c. His vestigijs insilit D. Chrysost. & prius
dictum confirmat, scilicet, quod ad monere ali-
quem actus sit amicitia; deinde quàm insipiens
sit, qui disciplinam repellit: *In peccatis ineffi-*
ciunt reprehensiones, quod in vulneribus remedia.
Idcirco sicut insipiens est, qui pharmaca rejicit, ita
stultus est, qui non suscipit grate animo reprehen-
siones.

Hoc prosequitur ex argumento Salomonis: *VII.*
magnum stultitiæ esse argumentum, credere, Omnes
quod nulla egeat correptione, & ab omnibus sit indigent
defectibus absolutus: etenim solus est Deus in corripi-
omni-

D. 131.
L. de reg. u.
lib. 10.
cap. 19.

Respondet autem: quod desperata sit eius salus:
primò: Quia est velut inops iudicij, cum de
desperata suo credit, quod sibi malum deside-
ret, Num fortè te corrigere actus est odij vel a-
moris? Constat omnibus, actum esse amoris, &
ex eo quod tibi velis, promanare. Ita (inquit) lo-
quitur Spiritus S. *Qui diligit instanter corripit.*

Et patet ex eo, quod ipse Dominus ait: *Ego quos*
amo, arguo, & castigo. Quod te corripiam, quod
te redarguam, ex amore quo tibi afficior, præ-
cedit: etenim illis quos deserui, hoc non im-
pendo beneficium; Hinc illud Domini profuxit
in iudicium: *Ne oderis fratrem in corde tuo, sed ar-*
gue eum, ne habeas super illum, peccatum. q. d. Vis
omnibus constet quod fratrem tuum non exe-
cueris? Attende, num illum corripias: quod si
fratrem amaueris, argues illum, & animæ eius
consules incolimitati. Num fortè actus est ini-
micitie, velle infirmo venam aperire, vt citius
convalescat? Num odio forsitan adscribit, si
quis te luto defixum velit subleuare? Tibi sig-
nificare, quod per humerum tibi serpat scorpions,
ex quo tibi vitæ periculum imminet? præmo-
nere te, quod facultates tuæ sine ex hoc, siue ex
illo dissipentur. In confesso est apud omnes,
quod hæc hisque similia opera, ex tanto sentias
amore profluxisse, vt diceres, inimicum habe-
re, qui de his me non præmoneret. Cur igitur
actus censendus est inimicitie velle te illo edu-
cere cæno, in quod anima tua delapsa pericula-
batur? Iudicare tibi, quod peccati scorpions pe-
ccati tuum perambulet, in apertum salutis tue
detrimentum?

Ita perpendit D. Hieron. illud Poëta: *Veritas*
odius parit: non esse verum in omnibus nisi
tantum in stultis & deploratis hominibus: sapiens
quippe vir ac iustus diligit corripientem ex Spi-
ritus S. testimonio: *Argue sapientem, & diligit*
te. Et hoc ita perpalam tanquam verum euasit,
vt D. Chrysost. composuerit hominam de heren-
Hieron. Bapt. de Lanza. Tom. II.

VI.
Sapiens
diligit
corripio-
nem.
Prou. 9.8.

D. Cypri-
an. li. de dis-
cipulorum
habitu virg-

Pf. 2. 12.
D. CHRYS.
Ho. de se-
red repre-
hen. T. 3.

30
VII.

Ecl. 17. 30.

omnibus perfectus & omnibus numeris absolutus. Quid lucidius, quid sole venustius? illum nihilominus vapores interdum, nubesque obfulcant. Quid lucidius sole, & hic desinet? Et quod diximus addit, quod Moysen corripuerit homo barbarus. Tandem ex his sumit ansam D. Chrysolomus nostram reprehendiendi misericordiam, quod amemus adulatorum, qui nobis nostra quaque laudibus extollit, & ad palatum loquitur. Heu te infelicem! quam eleganter tibi hoc Ilaïas: *Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te discipiant.* Dicitur mihi, (viget D. Chrysolom. a.) vter maius bonum & oporuit & conuulit Adæ, vel suis diabolus adulatoribus, dum illi præmittit: *Eius sicut Dñi, vel aspera sua Deus reprehensione, dum eius reuelans calamitatem, ait: Pulvis es, & in puluere reuertieris.* Euge, age charissime, te corripientem placidus admittas, dicitur cum Davide: *Corripui me superbus in misericordia, & increpabit me, oleum autem peccati oris non impingui caput meum.* Et cum

1) A. 3. 12. VIII.

Amamus adulatorum, odimus correptores.

Gen. 3. Ps. 140. 5.

Prou. 27. 6.

Prou. 6. 25.

12.

In Amos cap. 5. 12.

Amos 5. 2.

Salomone: *Meliora sunt vulnera diligenti, quam fraudulentia oscula odienti.* Verba hæc appositè ponderat D. Chrysolom. nec non illa spiritus sancti: *Inanis auris, & margaritum fulgens, qui arguit sapientem, & aurem obedientem.* Nullam ostendens mihi margaritam tam affabre expolitam, quæ ita conueniat, exornetque autem, nec lapidem iuuenis ita pretiosum, qui tanto reluceat splendore, sicut correptio facta sapienti, quæ locum habet in auribus prudentis, qui festinus illi optemperat. Minor similitudines, omni consideratione dignissimas, quibus modo non vacat inhæret. Sic ad huiusmodi cadit D. Hieronymi conceptus: hoc inter alia Dei grauiora enim supplicia peccatoribus influcta, quod illis auferret, qui illos admoneant. Et eo sensu declarat illam eiusdem Domini nostri sententiam: *Quia cognouimus scelera vestra, & sortia peccata vestra, etc. Ideo prudens in tempore illo tacetis. quod d. cum tam gratia & non toleranda sint peccata vestra, sapientibus ora concludam, ne vos deinceps admoneant, neque corripiant: quod fiet ut in sceleribus vestris derelicti, certa futura sit vestra perditio. Ut quid deplorandum suspicabundus aiebat propheta: *Virgo Israel prostrata, est in terram suam, non est qui susceperit eam.**

§. 12. Confide: quandoquidem tibi præcipiat Deus, vade, & corripe illum; suum tibi tribuet auxilium.

VT intermissum repetamus propositum, dico, quod licet communitè adeo sit exorabilis admonitio, vt multoties nullum nedum sequatur bonum, insuper & osium contra te suscitetur. Variatum, non tamen ita omnino diffidendum, vt omnes iudicet peccatores esse incorrigibiles, nullamque spem effulgere vitæ melioris. Primum: Immutandum tibi est ac diuinae gratiæ confidendum, quod in hoc opere primo tibi loco est statuendum, ac fidendum, quod qui tibi hoc præcipit agendum: *Vade, & corripe,* suam tibi gratiam largietur. Apertè factus hoc ipse Dominus declarauit Moysi, in quo luculentè apparet, quam hoc acclue nec non difficile reputet homines, corripere peccatores, quas non rationes obtendant; & siquidem illis, imita esse videantur, desinunt tamen Deus, quas proponunt non esse admittendas: quod subiliter noster expendit Cardinalis Caietan. Non immerito rationes illas quis admittet, quas Moyses Domino proposuit, ne iud ageret quod agendum præcipiebat, nimirum Regem argueret Pharaonem. Primum: apparet illi in rubo visione illa grandi, qua rubus ardebat in omnibus. Accedit Moyses visionem spectaturus: vocat illum Dominus: *Domine, præsto sum.* Misericor super populum meum, quem seculis nimis & iniuria Pharaonis premit seruitute, descendendum liberaturus. Vade ad illum, suam illum, proponere seuitiam, quodque illi præcipiam, vt dimittat populum a seruitute liberum. *Clamorem filiorum Israel venit ad me, etc. Descendi ut liberem eum.* Veni, mitam te ad Pharaonem. Ex templo suam exponit Domino infirmitatem. Domine mi, & quis sum ego vt vadam contemp-turus Pharaonem? Ipse magnus, ipse potens, ego parvus, infirmus ego, & quid in me Domine tanto dignum reperis stratagemate, vt populum liberem, & tam crudelis eruiam tyranni potestate? *Quis sum ego vt vadam ad Pharaonem, & educam filios Israel de Aegypto?* Ex hac parte non exentes, ait Dominus: licet autem minima sit tua potestas, mea tamen maxima est, quæ nulla maior: *Perge igitur & ego ero tecum.* Alteram ilico profert rationem. Domine, dicere non poterò quis ille sit, qui me misit, & sic